

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Institution: Fødevarestyrelsen/Departementet

Enhed/initialer: Dyresundhed/LILL - Dyrevelfærdsenheden/CEHL

Sagsnr.: 23777

Dato: 3. april 2014

Notat om registerbaseret forundersøgelse vedrørende slagmærker hos svin

Baggrund

I december 2013 orienterede Fødevareministeren Fødevareudvalget om status for den forundersøgelse om årsagssammenhænge i forhold til slagmærker på svin, som daværende fødevareminister Henrik Høegh ved besvarelsen af FLF (alm. Del) spørgsmål 490 i september 2010 lovede at gennemføre.

Fødevareudvalget blev orienteret om, at undersøgelsen, der påbegyndtes medio 2013, består af to delprojekter, et retrospektivt studium af de registerbaserede data, og et fremadrettet studium med løbende dataindsamling. Undersøgelsen gennemføres af eksperter fra KU-SUND. Det fremadrettede studium forventes afsluttet ultimo 2014.

Vedlagt er rapporten "Retrospektivt studium af slagmærker hos svin" fra Københavns Universitet. Rapporten udgør afrapportering af første del af den såkaldte registerbaserede forundersøgelse af slagmærker hos svin.

Sammendrag af resultatet af den retrospektive undersøgelse

Undersøgelsen er baseret på registreringen af slagmærker på slagtekæden i perioden 2010-2013 samt de sanktioner, Fødevarestyrelsen har foretaget i perioden 2008-2013, hvor det har været muligt at placere ansvaret for tildelingen af slagmærkerne.

Generelt fandtes en vis usikkerhed ved validiteten af registreringerne af slagmærker på slagterierne, foruden en vis forskel i det relative antal sanktioner på dyreværnsområdet på tværs af slagterierne. Derudover fandt Københavns Universitet følgende:

- a) Den månedsvise udvikling i registreringerne
Der ses et fald i antallet af registreringer af menneskepåførte slag (der registreres med den såkaldte "kode 904") i perioden 2010-2013.
- b) Omfang af besætninger med gentagne registreringer på kode 904
For 7 % af besætningsejerne findes gentagne registreringer, men andelen af besætningsejere med registreringer på kode 904 er faldet væsentligt.
- c) Sammenhæng mellem gentagne registreringer af kode 904 og gennemsnitlig leverancestørrelse
Gentagelsestilfælde kan statistisk associeres til leverancestørrelsen, det vil sige desto flere dyr, der er i den enkelte leverance, desto større risiko er der for at slagmærker forekommer gentagne gange.
- d) Forekomst af gengangere af leverandører, medhjælpere hos leverandøren, transportører og chauffører

Ca. 20 besætningsejere, en transportør og en chauffør var i perioden 2010-2013 gentagne gange impliceret i sanktionerede sager. Undersøgelsen kunne ikke påvise gengangere blandt medhjælpere.

- e) Fordeling af antal slagmærker pr sag, slagtype og svinetype
Svinene blev hyppigst tildelt ca. 5-14 slag, typisk med tatoveringshammer.

Opsummering

Den retrospektive undersøgelse har vist, at en analyse af eksisterende data kun giver begrænset viden om de mulige årsagssammenhænge ved forekomsten af slagmærker hos svin. Dette skyldes bl.a. det relativt lille antal sager vedrørende slagmærker set i forhold til antallet af svin, der slagtes, samt udfordringer vedrørende kvaliteten og ensartetheden af eksisterende data. Analysen giver således ikke entydige svar, men angiver mulige tendenser.

For så vidt angår kvaliteten af data bemærkes, at metoden for registreringen på slagtekæden af slagtekroppe med mistanke om menneskepåførte mærker indførtes i 2010, og at Fødevarestyrelsen i perioden 2010-2013 har iværksat flere projekter til forbedring af kontrollen og registreringen af data. En del af de data vedrørende Fødevarestyrelsens sanktioneringer, der indgår i undersøgelsen, stammer derfor fra perioden før disse initiativer blev iværksat.

Ved vurderingen af de resultater i undersøgelsen, der viser, at menneskepåførte slagmærker typisk skyldes overdreven brug af tatoveringshammer, og at transportører og/eller chauffører ikke er involveret gentagne gange i sagerne, skal det i øvrigt tages i betragtning, at det materiale, der indgår i undersøgelsen primært drejer sig om sager vedrørende overdreven brug af tatoveringshammer. I disse sager sker der kun meget sjældent sanktionering af chauffør og/eller transportør, da tatoveringen af dyrene sker i stalden, før dyrene transporteres til slagting, hvorfor det typisk antages at være besætningsejeren, der er ansvarlig.

Videre proces

Fødevarestyrelsen vil opfordre branchen til at iværksætte initiativer specielt rettet mod de besætningstyper, som rapporten udpeger til at have større risiko for at få forekomst af menneskepåførte mærker, det vil sige sobesætninger samt de større besætninger med store leverancer. Yderligere vil Fødevarestyrelsen opfordre branchen til fortsat at kontakte leverandører af svin, der registreres for slagmærker (kode 904).

Fødevarestyrelsen vil herudover fortsat have fokus på forbedring af datakvalitet og efteruddannelse af kontrolpersonalet. Herunder vil det blive indskærpet, at der så vidt muligt skal ske omregistrering af slagmærkerne (kode 904), såfremt mærkerne ved efterkontrollen findes ikke at være menneskepåførte eller være under bagatelgrænsen.

Den anden del af undersøgelsen om årsagssammenhænge i forhold til slagmærker på svin, det fremadrettede studium, forventes som nævnt afsluttet ultimo 2014. Resultaterne vil herefter blive oversendt til Fødevareudvalget.